

Mainstream dierethiek

Johan De Tavernier, Dirk Lips & Stefan Aerts, 2005, *Dier en welzijn*, Lannoo, Tielt, 203 p.

Voorliggend boek werd samengesteld en geschreven door onderzoekers van het CWTE, het Centrum voor Wetenschap, Techniek en Ethiek van de Associatie K.U.Leuven. Zij proberen voor een breder publiek een stand van zaken weer te geven van de relatie tussen mens en dier. In eerste instantie geven zij hun positie aan in het dierethische debat. Die noemen zij “gematigd antropocentrisch” omdat zij er vanuit gaan dat er moreel relevante verschillen zijn tussen menselijk en niet-menselijk leven, maar anderzijds toch “openstaan voor de erkenning van een zekere eigenwaarde van dieren” (p.22). Daarbij positioneren ze zich t.o.v. de klassieke dierethische traditie die startte bij Peter Singer en Tom Regan, en zijn het oneens met Singers stelling dat de belangen van mens en dier gelijk moeten worden behartigd. Dat wordt nauwelijks beargumenteerd, en bovendien heb ik de indruk dat men Singer fout interpreteert, voor wie ‘gelijke belangen’ gelijk moeten worden behartigd. In ieder geval zoeken de auteurs een pragmatisch midden waarbij diergebruik en dierexperimenten aanvaardbaar blijven “voor zover het resultaat of nut voor mensen van fundamenteel belang is en het lijden van dieren zo minimaal mogelijk is, en er een aantal eisen van zorgvuldigheid, transparantie en controle worden in acht genomen” (p.23). Daarmee vertolken zij wat ik de maatschappelijke

‘mainstreamopvatting’ over de omgang met dieren zou noemen. Die is onder invloed van de dierenrechtenbeweging gedurende de voorbije decennia duidelijk geëvolueerd in het voordeel van de dieren. En in die zin is de rest van het boek uitermate informatief, omdat het een goed beeld geeft van waar we vandaag op het terrein staan als het over dierenwelzijn gaat. Bovendien is het toegankelijk geschreven. Komen o.a. aan bod: het wetenschappelijk onderzoek naar dierenwelzijn en de manieren waarop men daar in de praktijk rekening probeert mee te houden, de relatie tot consumptie en distributie, slachtmethoden, doden in de visvangst, huisdieren, proefdieren, bestrijding van dierziekten. Uit dat alles blijkt dat niet alleen in de opvattingen, maar ook in de praktijk al heel wat veranderd is. Of dat alles volstaat, vraagt echter om een aangehouden ethisch debat, en daar ontgoochelt het boek mij wat de stand van zaken betreft. Zoals gezegd beperkt het zich tot de klassieke argumenten, en blijven nieuwere en meer radicale ontwikkelingen volledig buiten beeld zoals de ecologische kritiek op de klassieke dierethiek, de discussie over de domesticatie, of de feministische dierethiek. Ook meer in het algemeen is de mogelijke relatie tussen ecologische en dierethische bekommernissen afwezig. Typerend is dat in een stukje over vegetarisme alleen naar de dierethische overwegingen wordt gekeken, terwijl de grote ecologische voetafdruk van vleesverbruik al langer dan vandaag een argument is dat meespeelt.

Jef Peeters